

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
so sídlom v Banskej Bystrici, Cesta k nemocnici 1, PSČ 975 56

Banská Bystrica 9.4.2015

Všetkým regionálnym hygienikom v SR

Vec: Zriadenie NRC pre rickettsiózy – informácia a výzva k spolupráci

Vážené regionálne hygieničky a hygienici,

dovoľte mi, aby som Vás informoval o skutočnosti, že MZ SR na návrh ÚVZ SR zriadilo Národné referenčné centrum pre surveillance rickettsióz s účinnosťou od 1.4.2014 a to na RÚVZ Banská Bystrica. Vedúcou NRC bola ustanovená MUDr. Mária Avdičová PhD., za laboratórnu diagnostiku zodpovedá Laboratórium pre rickettsiózy Virologického ústavu SAV pod vedením RNDr. Zuzany Sekeyovej, CSc. Uvedené laboratórium poskytuje diagnostiku rickettsióz v humánnej sfére (sérologia, PCR) ako aj diagnostiku na premorenosť kliešťov rickettsiami. Spektrum poskytovaných laboratórnych metód je podrobne uvedené v Prílohe 1.

Náplň činnosti NRC je uvedená na webovej stránke RÚVZ Banská Bystrica http://www.vzbb.sk/sk/urad/narodne_centra/nrcrick.php.

Zároveň by som Vás chcel požiadať, aby ste informovali o činnosti NRC Vašich klinických spolupracovníkov a to najmä o možnostiach diagnostických, ktoré by mohli využiť v rámci diferenciálnej diagnostiky u nákaz s neobjasnenou etiológiou.

Z doposiaľ zistených údajov o výskyte rickettsióz v prírodných ohniskách boli potvrdené rickettsie u prenášačov a u rezervoárových zvierat najmä v lokalitách, ktoré sú vyznačené na mape v Prílohe 2. Rickettsie sa však môžu vyskytovať aj v iných lokalitách, kde sa všeobecne kliešte vyskytujú, avšak nie všade boli doposiaľ vykonané podobné prieskumy.

Verím, že táto informácia Vás odborne zaujme a vyplynie z nej plodná spolupráca spojená so záchyтом výskytu rickettsióz u ľudí na Slovensku.

S pozdravom,

prof. MUDr. Cyril Klement, CSc.
regionálny hygienik
RÚVZ Banská Bystrica

Príloha 1:

Spektrum poskytovaných laboratórných metód diagnostiky rickettsióz v humánnej sfére
Laboratóriom pre rickettsiózy Virologického ústavu SAV

Vyšetrenie sér alebo celej nezrazenej krvi pacientov, ktorý prišli do aktívneho kontaktu s kliešťom, a to pri sporných prípadoch ochorení na rickettsiózu, kedy boli iné kliešťami prenášané ochorenia vopred vylúčené.

Použité metódy:

1/ Sérologické - IFA a ELISA s antigénmi IgG SFGR a IgM SFGR, ktoré detegujú skoré alebo neskoré protilátky vyvolané rickettsiami skupiny purpurových horúčok (spotted fever group rickettsia) alebo IgG TGR a resp. IgM TGR, ktoré detegujú skoré alebo neskoré protilátky vyvolané rickettsiami týfusovej skupiny (typhus group) rickettsií.

Odobranú krv je potrebné hneď scentrifugovať a sérum následne dopraviť do laboratória alebo uschovať pri teplote -20°C . Párovú vzorku na kontrolu titra (sérokonzervácia) sa odporúča odobrať za 2 týždne.

2/ Vyšetrenie nezrazenej krvi (v EDTA) pacientov alebo zoškrabu (prípadne biopsie) z postihnutého miesta (vzniknutého po pricicaní kliešťom, odlíšiť LB!) metódou PCR a následnej sekvenácie na bližšie určenie druhu rickettsie.

Biopsia, ktorú treba odobrať sterilne sa dá do sterilnej skúmavky bez akéhokoľvek média, v prípade potreby sa použije na kultiváciu. Čo najskôr sa transportuje do laboratória, zatiaľ sa udržiava v chladničke pri teplote $+4^{\circ}\text{C}$.

3/ Analýza kliešťom, ktorého mal človek pricicaného na niektorej časti tela (tzv. aktívny kontakt).

Metódou PCR sa zistí, či je kliešť infikovaný niektorými kliešťami prenášanými rickettsiami (*Rickettsia slovaca*, *R. helvetica*, *R. raoultii*, *R. monacensis*). Výsledok slúži ako podklad pre lekára pri rozhodnutí o postupe liečby a použití vhodného liečiva.

Príloha 2: Mapa výskytu rickettsióz na Slovensku

(Sekeyová, Z. at all: Update on Rickettsioses in Slovakia. Acta virologica 57.180-189.2013)

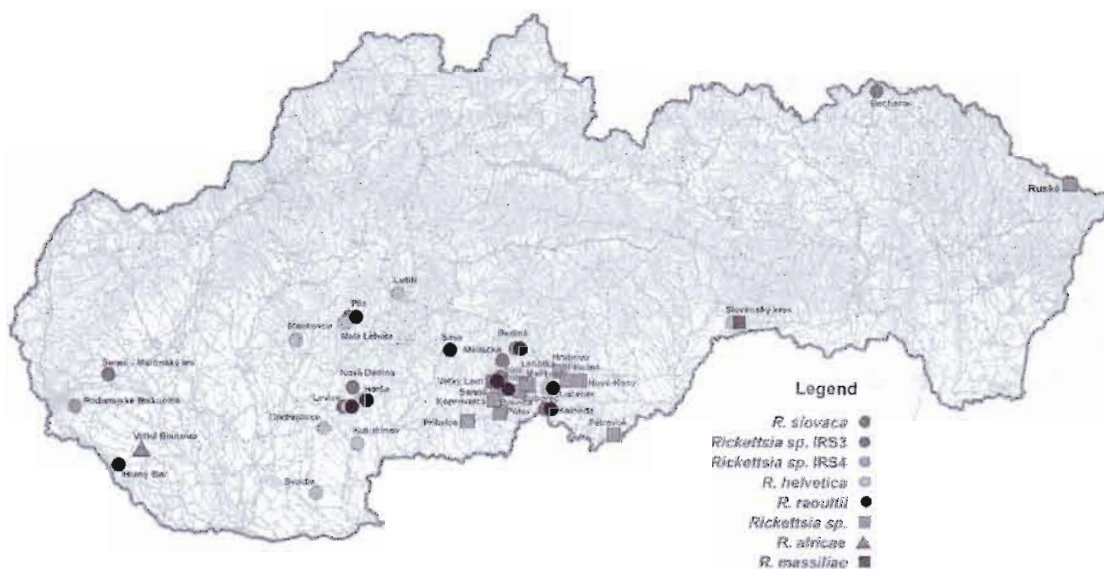

Fig. 7

Map of rickettsiae in Slovakia